

POLIESPORTIU I CEIP A LA BARCELONETA.

CONTEXT HISTÒRIC

A finals del segle XVIII l'enderroc de part del barri de la Ribera i la construcció del baluard de la Ciutadella, va generar una necessitat de repoblació dels habitants d'aquesta zona. D'aquesta manera, l'any 1753 ja hi havia més de 70 cases totes uniformes a la seva elevació i amplitud. La gent que el componia eren majoritàriament mariners, pescadors, i altres menestrals. La Barceloneta és un dels pocs exemples vius d'assentaments de nova planta del segle XVIII i, alhora, un dels més rigorosos i excepcionals de la història de l'urbanisme que encara es conserven a dia d'avui. Degut a la formació del barri fora del recinte de les muralles de la ciutat, no és estrany que l'aïllament hagi estat una dificultat important per al funcionament normal del mateix en el conjunt de la ciutat.

Els límits del barri han estat durant tota la seva història barreres de desconexió de la resta de la ciutat. La seva posició geogràfica ve condicionada per la presència dels dos mars en els seus límits est i oest. La construcció de magatzems i naus industrials a la façana de l'antic Passeig Nacional formava la barrera a l'oest. L'aparició de barraques en tot el perímetre de la platja interrompia la connexió del barri amb el mar. En les seves façanes nord i nord-est, l'aparició de grans parcel·les de sòl industrial i les vies del tren eren una forta barrera per qualsevol connexió possible amb el Poblenou. La única connexió possible es produïa per l'antiga Plaça de Mar i, amb la construcció dels edificis de Portal de Palau, que donaven l'esquena al barri, es tallava tota possible comunicació.

Les reformes realitzades a partir del PERI de 1981 on es contemplava una sèrie de punts claus per revitalitzar la Barceloneta. La millora de la infraestructura, els nous enllaços viaris i l'increment d'equipaments, van evitar l'avanç del deteriorament i van contribuir a revitalitzar la imatge del barri. La reforma de Portal de Palau, entesa com una gran articulació que connectés el barri amb la ciutat a través d'un eix principal reformat amb la desaparició dels magatzems i donant una nova façana al mar. La creació d'un eix d'equipaments a l'extrem oposat contraresta i atrau l'activitat del barri al seu límit est. La creació de noves infraestructures com la Ronda Litoral i la reforma del passeig marítim, entre d'altres, han permès la millora de connectivitat i la creació de nous espais a escala de ciutat.

CONNEXIÓ DEL BARRI AMB LA CIUTAT

La connexió del barri de la Barceloneta amb Ciutat Vella i amb la resta de la ciutat, es realitza únicament a través de dos punts d'articulació. La reforma del Portal de Palau, recollida en el PERI de 1981, connecta el barri de la Barceloneta amb Ciutat Vella a través del Passeig Joan de Borbó. L'arribada del carrer Marina al mar, és la connexió de la banda est de la

ciutat. La connexió més natural i directa de la ciutat amb el barri és a través de la seva façana nord, històricament la Ciutadella va ser la barrera principal: primer com a baluard i, posteriorment, com a parc. L'aparició de grans infraestructures interurbanes com les vies del tren de l'Estació de França i posteriorment de la Ronda Litoral, han format una barrera insalvable.

ESCALA URBANA / ESCALA DE BARRI

El gran esforç en la reforma dels límits de la Barceloneta han creat nous espais d'escala urbana. En canvi, la dificultat d'intervenció en el teixit consolidat de l'interior del barri ha dificultat l'esponjament i la creació de nous focus d'activitat, únicament la plaça del mercat atrau un nivell més elevat d'activitat. La clara desproporció entre els espais interns i els grans passejos perimetrals, han potenciat aquesta dispersió d'activitat.

CRITERIS D'INTERVENCIÓ

En qualsevol intervenció a la Barceloneta, és imprescindible fer una reinterpretació que s'adeqüi a les modernes circumstàncies i als elements substancials del teixit, com són la forma i la funció del conjunt. En un context històric tant remarcant, la trama persisteix al pas del temps mentre que la seva activitat es modifica.

"Aquest valor magistral és el veritable patrimoni històric a defensar en la conservació del barri. Identificant en el traçat del seu model viari, en l'ordre tipològic de l'illa i en la modulació de les seves cases, i en la geografia urbanística de la seva posició perímetre i usos col·lectius, és el que ha de possibilitar una transformació futura adequada i eficaç a la seva vegada."
(Manuel de Solà-Morales)

PROGRAMA

El projecte, situat en una parcel·la estratègica de la Barceloneta, pretén resoldre per un costat, la necessitat de programa del barri, i el seu entorn urbanístic per l'altre. El programa proposat és un equipament públic mixt compost per un poliesportiu municipal i un centre d'educació infantil i primària. A nivell urbanístic es pretén resoldre la trobada del barri amb el Passeig Marítim de la Barceloneta en el seu punt més crític on la trama col·lisiona brutalment amb el passeig produint un desnivell de 3m.